1. 3. 2018

INTEGROVANÁ OCHRANA PŘI PĚSTOVÁNÍ KUKUŘICE – ING. JIŘÍ ŠÍR, MZE

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

BRNO

PŮVOD INTEGROVANÉ OCHRANY ROSTLIN

INTEGRATED PEST MANAGEMENT" (IPM)

1. Koncepce byla otevřeně definována v roce 1965 na symposiu sponzorovaném Organizací pro výživu a zemědělství (Food and Agriculture Organization (FAO)) konané v Římě.
2. IPM je udržitelné zemědělství přibližující se ekologickým základům a je všeobecně zaměřené proti celému komplexu škodlivých činitelů v agroekosystému.

IPM ZAJIŠŤUJE

1. Vysokou kvalitu zemědělské produkce
2. v udržitelném, s ohledem na životní prostředí bezpečném a ekonomicky spolehlivým způsobem prováděném hospodaření.

IOR V ČESKÉ REPUBLICE

DODRŽOVÁNÍ ZÁSAD

1. Od 1. 1. 2014 monitorováno jako doplněk ke kontrolám Cross Compliance.

DEFINICE IOR V LEGISLATIVĚ

1. § 5 rostlinolékařského zákona č. 326/2004 Sb.
2. Opatření, která udržují používání přípravků a ostatních metod ochrany rostlin na úrovních, které lze z hospodářského a ekologického hlediska odůvodnit, přičemž je kladen důraz na růst zdravých plodin při co nejmenším narušení zemědělských a lesních ekosystémů.
3. V této části zákona jsou také definovány povinnosti profesionálních uživatelů přípravků na ochranu rostlin a povinnosti Ústředního kontrolního a zkušebního ústavu (ÚKZÚZ).
4. Prováděcím předpisem je vyhláška č. 205/2012 Sb., o obecných zásadách IOR

PROČ POUŽÍVAT INTEGROVANOU OCHRANU U KUKUŘICE?

VÝZVY

1. Veřejné mínění - zemědělské hospodaření je a bude pod rostoucím tlakem na omezení používání pesticidů
2. Monitoring kvality povrchových a podzemních vod
3. Monitoring reziduí pesticidů v potravinách a krmivech
4. Dostupnost účinných látek – přehodnocování v EU
5. Širokořádkové plodiny jako erozní faktor
6. Nedostupnost technologie GMO v EU
7. Nepříznivé klimatické jevy - sucho
8. Ekonomický diktát – mléko „bez glyfosátu“

PROČ POUŽÍVAT INTEGROVANOU OCHRANU U KUKUŘICE?

PRAKTICKÉ DŮVODY

1. Omezení rizika výpadků výnosů z důvodu tlaku škůdců a chorob
2. Zvýšení úrodnosti půdy
3. Zlepšení odolnosti vůči suchu
4. Snížení zatížení pesticidy – OPVZ i jinde
5. Renomé, značka kvality

PROČ POUŽÍVAT INTEGROVANOU OCHRANU U KUKUŘICE?

NEGATIVA

1. Potřeba změny osevních postupů
2. Nutné změny agrotechniky
3. Vyžadovány nové znalosti – změna myšlení
4. Možné nižší výnosy v případě nedokonalého zvládnutí IOR

PROČ POUŽÍVAT INTEGROVANOU OCHRANU U KUKUŘICE?

DŮVODY PRO

1. Pěstitelé by si měli uvědomit, že dodržováním pravidel střídání pěstovaných plodin lze z dlouhodobého hlediska předcházet výpadkům výnosů v jednotlivých letech a lze tak zajistit půdní úrodnost bez navyšování vstupů.
2. Podíl pěstovaných plodin by se v osevních sledech měl pohybovat na úrovni 40-60 % obilovin, 10 % kukuřice, 12,5-15 % řepky olejky, 10-20 % okopanin, 20-50 % meziplodin, 10-25 % leguminóz.
3. Z pohledu eroze je nejproblematičtější plodinou kukuřice (i při plném zapojení), která je pěstována na více než polovině erozí zasažených bloků. Jedno z možných protierozních opatření v porostech kukuřice je např. výsev ochranného pásu jarní obiloviny.
4. Používání přípravků na ochranu rostlin by se mělo striktně řídit (mimo legislativních požadavků) především potřebami vyplývajícími z aktuálního výskytu škůdců, popřípadě výsledky ověřených prognóz a využíváním prahových hodnot výskytu ŠO. Preventivní opatření tvoří nedílnou součást systému IOR.
5. Preventivní opatření tvoří nedílnou součást systému IOR

KUKUŘICE NA SILÁŽ – NUTNÁ PRO EFEKTIVNÍ ŽIVOČIŠNOU VÝROBU

- KUKUŘICE PATŘÍ K NEJVÝZNAMNĚJŠÍM KRMNÝM PLODINÁM A PŘEDSTAVUJE Z CELKOVÉ PLOCHY PÍCNIN NA ORNÉ PŮDĚ 48,4 %.
- ZA POSLEDNÍ OBDOBÍ SE ÚROVEŇ PĚSTOVÁNÍ SILÁŽNÍ KUKUŘICE VÝZNAMNĚ ZVÝŠILA
- LZE VYROBIT VELMI KVALITNÍ SILÁŽ, PROTOŽE V DOBĚ SKLIZNĚ OBSAHUJE VYSOKÉ PROCENTO SUŠINY A MÁ VYNIKAJÍCÍ ENERGETICKOU HODNOTU.
- V ROCE 2017 SE V ČR KUKUŘICE NA ZELENO A SILÁŽ PĚSTOVALA NA CELKOVÉ VÝMĚŘE 222,5 TIS. HA. OPROTI ROKU 2016 DOŠLO K MÍRNÉMU SNÍŽENÍ O 6,6 %.
- ODHADOVANÝ PRŮMĚRNÝ VÝNOS K 15. 9. 2017 NA ÚROVNI 34,01 t/ha

KUKUŘICE NA ZRNO – PERSPEKTIVNÍ PLODINA

- PODÍL KUKUŘICE NA ZRNO Z CELKOVÉ PLOCHY PĚSTOVANÉ KUKUŘICE V POSLEDNÍCH ROČNÍCÍCH RŮZNĚ KOLÍSÁ
- ČÁST PLOCH KUKUŘICE URČENÝCH PRO SKLIZEŇ NA SILÁŽ JE PONECHÁNA ZEMĚDĚLCI PRO SKLIZEŇ NA ZRNO A NAOPAK (PROTO ÚDAJE ČSÚ ČASTO NESOUHLASÍ S ÚDAJI SKLIZŇOVÝCH PLOCH). PRO SKLIZEŇ KUKUŘICE NA ZRNO V ROCE 2016 BYLO OSETO 79,3 TIS. HA, ALE SKLÍZELO SE CELKEM 86,4 TIS. HA, COŽ JE NÁRŮST PROTI ROKU 2015 O 6,4 TIS. HA
- V ROCE 2017 BYLO DLE SOUPISU OSEVNÍCH PLOCH ČSÚ ZASETO 83,7 TIS. HA KUKUŘICE NA ZRNO PŘI PŘEDPOKLÁDANÉM VÝNOSU 6,36 T/HA (ROK 2016 BYL VÝNOS 9,79 T/HA)
- PRO ROK 2017 ČINILA PŘEDPOKLÁDANÁ VÝROBA 532,5 TISTUN (ZA ROK 2016 BYLO VYROBENO 845,8 TIS. TUN)
- DOVEZENO BYLO 123,0 TIS. TUN A VYVEZENO BYLO 351,0 TIS. TUN (ZA ROK 2016 BYLO DOVEZENO 93,0 TIS. TUN A VYVEZENO 436,2 TIS. TUN)
- V POSLEDNÍCH 4 LETECH MÁ CENOVÝ VÝVOJ U KUKUŘICE SETRVALÝ STAV, JEHOŽ HODNOTY KOLÍSAJÍ KOLEM 4 000 KČ/T (OPROTI PŘELOMU ROKU 2012/2013, KDE HODNOTY DOSÁHLY TÉMĚŘ 5500 KČ/T)

IOR U KUKUŘICE

ZÁVĚR

1. Externí tlaky vyžadují reakci ze strany zemědělců
2. Regulatorní opatření v budoucnu dále zvýhodní šetrné způsoby hospodaření
3. IOR pomáhá pověsti zemědělství v očích veřejnosti
4. Dobře zvládnutá IOR je výhodná

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

DĚKUJI ZA POZORNOST

Kontakty: Ing. Jiří Šír, Těšnov 17, Praha 1, jiri.sir@mze.cz, 221812474

Fotografie použité na základě licence od Shutterstock.com